

PERSBERICHT

3 oktober 2023

Verslag aan het parlement: 180^e Boek – deel I: Opmerkingen over de rekeningen 2022 van het algemeen bestuur, de administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie, de administratieve openbare instellingen en de gelijkgestelde instellingen

In het eerste deel van zijn 180^e Boek onderzoekt het Rekenhof de rekeningen 2022 van het algemeen bestuur, de administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie (ADBA's), de administratieve openbare instellingen (AOI's) en de instellingen gelijkgesteld met AOI's. Het Rekenhof stelt vast dat enkele specifieke problemen werden verholpen maar dat de jaarrekening 2022 nog altijd geen getrouw beeld geeft van de financiële toestand en van het vermogen van het algemeen bestuur. Bij de boeking van de fiscale verrichtingen en de waardering van de activa van het algemeen bestuur (met name de materiële vaste activa, voorraden en liquide middelen) zijn immers nog afwijkingen van materieel belang vastgesteld. Het hof wijdt ook hoofdstukken aan de rekening van uitvoering van de begroting en aan de rekeningen van de AOI's en de ADBA's.

Algemene rekening van het algemeen bestuur

Het Rekenhof stelde in de rekening 2022 opnieuw belangrijke tekortkomingen vast die onzekerheid doen ontstaan over de betrouwbaarheid van de geboekte fiscale opbrengsten.

Zo worden sommige fiscale ontvangsten nog altijd niet correct geboekt op basis van vastgestelde rechten, waardoor ze dus geen correct beeld geven. Een gedeelte van de ontvangsten wordt nog altijd op kasbasis geboekt en de FOD Financiën past het principe van het vastgesteld recht niet op een constante en coherente wijze toe. Om het vorderingensaldo te berekenen, moeten de FOD BOSA en het Instituut voor de Nationale Rekeningen dus gebruik maken van het nettobegrotingssaldo op kasbasis (-16.736,8 miljoen euro). Het Rekenhof beveelt daarom opnieuw aan effectievere controleprocedures in te voeren om zekerheid te hebben over alle rapporteringen over de fiscale verrichtingen.

Het Rekenhof formuleert verschillende opmerkingen over de boekingsmethode en over de gegevens in verband met de terreinen en gebouwen. Enerzijds zijn die terreinen en gebouwen onvolledig in de balans opgenomen en meestal niet geherwaardeerd op basis van hedendaagse, betrouwbare en volledige gegevens. Anderzijds worden de werkzaamheden en aan- en verkopen van de Regie der Gebouwen voor rekening van de federale Staat niet correct weergegeven in de algemene boekhouding en de begrotingsboekhouding van elke entiteit. Het Rekenhof beveelt aan de inventaris van gebouwen en terreinen te vervolledigen en te actualiseren, en de registratiemethode van de vastgoedoperaties te definiëren, om die gegevens correct te kunnen consolideren.

Ondanks de gemaakte vooruitgang stelt het Rekenhof vast dat de boeking van de voorraden nog steeds heel wat tekortkomingen vertoont en niet voldoet aan de principes van de getrouwe weergave en de volledigheid. Zo boekt Defensie ten onrechte goederen met de kenmerken van vaste activa in zijn voorraden. Bovendien heeft de FOD Volksgezondheid zijn inventaris zonder verantwoording gewijzigd. Tot slot verschillen de boekingsmethodes, ondanks de voorgaande aanbevelingen, nog steeds van departement tot departement.

Uit de analyse van het Rekenhof blijkt dat de onderlinge transacties (d.w.z. tussen entiteiten van wie de rekeningen worden geconsolideerd met die van de federale Staat) niet altijd duidelijk identificeerbaar zijn in de boekhouding van elke entiteit en niet op dezelfde boekingsregels zijn gebaseerd. Die verschillen kunnen een probleem zijn voor het getrouw beeld van de geconsolideerde rekening.

Het Rekenhof stelt vast dat de huidige voorstellingswijze van de algemene rekening onvoldoende afgestemd is op de gebruikers van die informatie. Daardoor kan die rekening nog niet als een volwaardig beleidsinstrument worden gebruikt. Zo ontbreekt er ondanks de uitgebreide commentaren, essentiële informatie om de elementen die het getrouw beeld van de rekening beïnvloeden, te kunnen identificeren.

Overlegging rekeningen van de AOI's en van de ADBA's en specifieke opmerkingen

Het Rekenhof heeft alle algemene rekeningen van de 87 diensten en instellingen die in 2022 aan de wet van 22 mei 2003 onderworpen waren, tijdig ontvangen. De volledigheid en de conformiteit met de wettelijke bepalingen van die rekeningen zijn nog verbeterd tegenover de algemene rekeningen 2021.

Het Rekenhof had opmerkingen bij een aantal diensten en instellingen zoals:

- Regie der Gebouwen

Uit de controle van de rekening 2022 van de Regie der Gebouwen blijkt dat de Regie inspanningen heeft geleverd en de kwaliteit van zijn financiële overzichten merkkelijk heeft verbeterd. Het Rekenhof heeft echter nog een aantal problemen vastgesteld, met name op het vlak van de liquide middelen, de materiële vaste activa, de rechten en verplichtingen buiten balans, de vorderingen, de schulden en de voorzieningen.

- Fedasil

Het Rekenhof onderzocht de boekhoudkundige gevolgen van de juridische procedures die verband houden met de verzadiging van het opvangnetwerk voor personen die internationale bescherming aanvragen. In 2022 werd Fedasil meermaals veroordeeld door de arbeidsrechtbanken. Doordat die veroordelingen niet of met vertraging werden uitgevoerd, raamt Fedasil de verschuldigde dwangsommen op 240 miljoen euro per 31 december 2022.

- Beheer van kernafval

Tijdens zijn controle van de rekeningen van de instellingen die het kernafval beheren, stelt het Rekenhof vast dat het algemeen bestuur op basis van een *spending review* in 2022 een voorziening van 6,3 miljard euro heeft aangelegd voor toekomstige uitgaven. Onduidelijk is echter hoe die voorziening in de komende jaren in de boekhouding van het algemeen bestuur moet worden geactualiseerd en welke methode daarbij het best gevolgd wordt. Er bestaan immers verschillende methodes om de voorziening voor toekomstige kosten te berekenen.

Afhankelijk van de gekozen werkwijze en hypothesen, kan de uiteindelijk aan te leggen voorziening sterk verschillen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het "180^e Boek – Deel I: Opmerkingen over de rekeningen 2022 van het algemeen bestuur, de administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie, de administratieve openbare instellingen en de gelijkgestelde instellingen" werd aan het federale parlement bezorgd. Het verslag, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op [rekenhof.be](https://www.rekenhof.be).